

Výročná správa 2010

SLOVENSKÉ ZDRUŽENIE TELESNEJ KULTÚRY
MÚZEUM TELESNEJ KULTÚRY V SR



Junácka 6

83280 Bratislava

muzeum.tk@stonline.sk

www.muzeumsportu.sk

+421.2.44372427, +421.2.49249370-372

+421.911474127

SZTK - MÚZEUM TELESNEJ KULTÚRY V SR

je organizačnou jednotkou Slovenského združenia telesnej kultúry s právom konať vo vlastnom mene v súlade so všeobecne záväznými predpismi a nariadeniami, svojím štatútom a organizačným poriadkom vydaným jeho zriaďovateľom. Múzeum je evidované v registri Ministerstva kultúry v SR pod registračným číslom RM 66/2000. SZTK - Múzeum telesnej kultúry (ďalej MTK) je celoštátne špecializované múzeum s múzejnou dokumentáciou. V súlade so svojím poslaním plní funkciu metodického a koordinačného centra v oblasti svojej špecializácie, so zriadením na dobu neurčitú. Poslaním MTK je na základe prieskumu a vedeckého záujmu zhromažďovať, vedeckými metódami zhodnocovať a odborne spravovať predmety múzejnej hodnoty s afinitou k dejinám telesnej výchovy, športu a turistiky na Slovensku a iným aktivitám telesnej kultúry so vzťahom ku Slovensku. Sídлом múzea je Bratislava. Pracovisko je umiestnené v Dome športu na Junáckej ulici č. 6 v Bratislave. Oblasťou pôsobnosti je Slovenská republika. So súhlasom zriaďovateľa môže mať pracoviská a expozície aj mimo svojho sídla. Výkonný výbor SZTK v súlade s novým zákonom 206/2009 Zb. vydal v súlade so stanovami a organizačným poriadkom SZTK, na základe VV SZTK zo dňa 16.11.2009 č. 2/19, písmo a) upravený Štatút MTK v SR. Tento štatút nadobudol účinnosť dňom jeho prijatia. Zmeny, úpravy alebo doplnky štatútu je oprávnený vykonávať len zriaďovateľ na základe schválenia Rady MTK. V základných ustanoveniach štatútu je uvedené: Múzeum telesnej kultúry v SR (ďalej MTK) bolo zriadené dňom 24.10.1985 zriaďovacou listinou P-ÚV ČSZTV, podľa čl.33 ods.2 písm. h) a i) stanov ČSZTV ako účelové zariadenie Slovenského ústredného výboru ČSZTV bez právnej subjektivity. Po zániku ČSZTV a prevzatí nástupníctva Slovenským združením telesnej kultúry (ďalej SZTK) bolo MTK zaradené do systému SZTK ako špecializovaný organizačný útvar SZTK s celoslovenskou pôsobnosťou. SZTK vystupuje vo vzťahu k MTK ako zriaďovateľ.

ČINNOSŤ

V rámci svojho poslania MTK povinne a systematicky vykonáva základné odborné muzeálne činnosti a to najmä: získavať predmety kultúrnej hodnoty alebo zbierkové predmety, odborne spravovať a vedecky skúmať zbierkové predmety, s využitím informačnej a výpovednej hodnoty zbierkových predmetov pri poskytovaní vybraných verejných služieb a budovaní vedomostného systému múzea, pomáhať rozvíjať odbornú, metodickú a dokumentačnú činnosť v oblasti telesnej kultúry na Slovensku, zabezpečovať v stanovenom rozsahu za podmienok určených všeobecne záväznými predpismi alebo predpismi stanovenými zriaďovateľom poskytovanie služieb fyzickým a právnickým osobám, v súlade so zákonom č.183/2000 Zb. spravovať špeciálnu knižnicu, ktorá je registrovaná na Ministerstve kultúry SR v Zozname knižníc SR pod registračným číslom: 3998/2000/400/3443.

Činnosť MTK je ekonomicky závislá od poskytnutia dotácie zo štátneho rozpočtu prostredníctvom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a od SZTK v rámci poskytovania služieb spojených s ekonomickou agendou a príspevkom na mzdy zamestnancov (tabuľka č.1). Časť zdrojov získala v roku 2010 z vlastnej činnosti (výpožičky zbierkových predmetov, služby fotoarchívu a, knižnice a pod.).

Múzeum má v stálom pracovnom pomere 3 zamestnancov, ostatné odborné a doplnkové činnosti múzea, ktoré vyplývajú zo zákona, rieši uzatváraním dohôd o vykonaní práce alebo zmluvami o dielo. V roku 2010 bol zaregistrovaný zvýšený záujem o odborné služby MTK poskytované v rámci bádania v oblasti histórie športu na Slovensku zo strany športových zväzov, médií, ale i študentov, doktorandov a ostatných záujemcov. Odborné služby MTK poskytované na základe cenníka služieb schválených zriaďovateľom. Plán práce múzea je odborne konzultovaný a schválený Vedeckou radou, pre nákup zbierok a pre posúdenie hodnoty získaných zbierkových predmetov má zriadenú Komisiu na tvorbu zbierok.

RADA MTK

Rada je najvyšším orgánom MTK v SR, schvaľuje rozpočet MTK v SR, ročnú účtovnú závierku a výročnú správu o činnosti a hospodárení, podáva návrhy zriaďovateľovi na zmeny zapisovaných skutočností v registri, rozhoduje o ďalších skutočnostiach v rozsahu a za podmienok určených v štatúte. Rada má päť členov. Zloženie členov kolégia tvoria: jeden zástupca zriaďovateľa, jeden zástupca Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, jeden zástupca z oblasti múzejnej činnosti, jeden zástupca Slovenského olympijského výboru a riaditeľ MTK v SR. Z technických príčin sa v roku 2010 Rada MTK nezišla.

VEDECKÁ RADA MTK

Vedecká rada je poradným orgánom MTK v SR zameraným na odborné posudzovanie krátkodobých a dlhodobých výstavných a vedecko - výskumných programov a projektov MTK v SR. Členov vedeckej rady menuje a odvoláva riaditeľ MTK v SR. Vedecká rada zasadá najmenej jedenkrát ročne. Člen vedeckej rady môže byť členom zároveň členom rady MTK a naopak. Členstvo v rade je dobrovoľnou neplatenou funkciou. Členom rady patrí náhrada preukázaných výdavkov, ktoré im vznikli pri výkone funkcie podľa osobitného predpisu. V roku 2010 sa komisia zišla na zasadnutí 1. decembra. V rámci programu zasadnutia schválili členovia rady návrh výstavného plánu a ostatných odborných činností múzea. Členmi vedeckej rady sú: prof. Miroslav Bobřík, PaedDr. Peter Bučka PhD., PhDr. Jozef Drenko, PhDr. František Kolář, PhDr. Zdenka Letenayová, PhDr. Igor Machajdík, PhDr. Borislav Petřík, PhDr. František Seman PhD, PhDr. Lubomír Souček.

KOMISIA PRE TVORBU ZBIEROK



Komisia pre tvorbu zbierok je odborný orgán zriadený na posudzovanie nadobúdania zbierkových predmetov do odbornej správy múzea podľa osobitného predpisu. Komisia má päť členov: Pracuje v zložení: PhDr. Magdaléna Békessova, Mgr. Viliam Karácsony, PhDr. Elena Kurincová, PhDr. Vladimír Turčan – predseda komisie, Darina Salátová. Členov komisie menuje a odvoláva riaditeľ MTK v SR. Členstvo v komisii je dobrovoľnou neplatenou funkciou. Členom komisie patrí náhrada preukázaných výdavkov, ktoré im vznikli pri výkone funkcie podľa osobitného predpisu Komisia zasadala 24. júna 2010. Okrem posúdenia oprávnenosti nákupnej ceny zbierkových predmetov posúdila aj oprávnenosť hodnoty zbierkových predmetov získaných zberom alebo darom v období od posledného zasadnutia komisie.

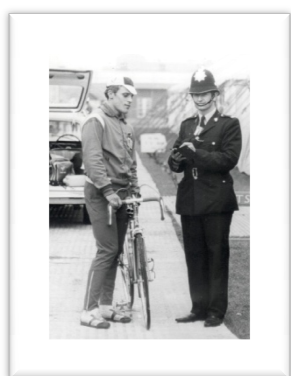
NADOBÚDANIE ZBIERKOVÝCH PREDMETOV ODBORNÁ SPRÁVA ZBIERKOVÝCH PREDMETOV ODBORNÁ EVIDENCIA



Zbierky

Od roku 2005 múzeum systematicky eviduje zbierkové predmety v elektronickej podobe. K 31.12.2010 malo múzeum v Knihe prírastov v prvostupňovej evidencii zaprírástkováných 27511 predmetov zbierkovej povahy. Z toho skatalogizovaných je 2922 ks, v elektronickej podobe systémom BACH je spracovaných 27511 predmetov (9489 jednotiek). V roku 2010 sa podarilo úspešne v elektronickej podobe spracovať a zakončiť prvostupňovú evidenciu zbierkového fondu MTK v SR v rokoch 1987-2010. V roku 2010 získalo múzeum 572 predmetov zbierkovej povahy (503 príř. č.) v celkovej sume 25490,03 € z toho kúpou 69ks (65 - príř.č.) v celkovej hodnote 1445,5 €, vlastným zberom, darom alebo prevodom 503 ks v hodnote 24044,53 €. K najvýznamnejším akvizíciám patria predmety biatlonistov A. Kuzminovej a P. Hurajta, kanoe bratov Hochschornerovcov, výstroj Jaroslava Haláka, predmety cyklistu A. Tkáča, plavca M. Géryho, atlétov M. Hrašnovej a L. Charfreitaga, športové pozostalosti zápasníka Jozefa Herdu, prof. Miroslava Rovného, basketbalistu Gustáva Herrmanna a atléta Romana Moravca.

Fotoarchív



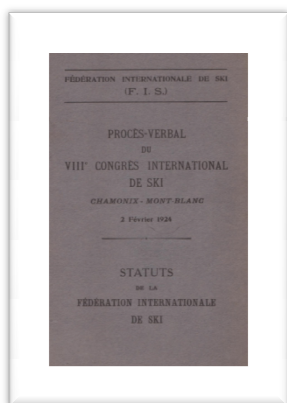
Vo fotoarchíve MTK je v knihe prírastkov celkove 14431 jednotiek . Z toho v r. 2010 bolo zaprírástkováných 1966 fotografií . V elektronickej podobe systémom BACH je celkove spracovaných 14 431 fotografií, z toho tvorí 10 969 počet naskenovaných záznamov. Múzeum poskytuje reprografické služby z fotografického archívu v súlade s ustanoveniami § 24 Autorského zákona č. 618/2003 Z.z a na základe platného cenníka MTK v SR.

OCHRANA ZBIERKOVÝCH PREDMETOV



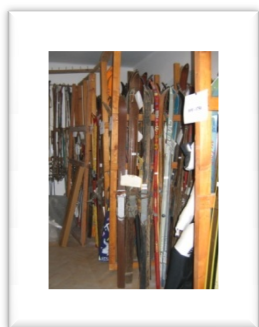
Múzeum má k dispozícii depozitné priestory chránené elektronickým bezpečnostným systémom o celkovej rozlohe 140m². Depozity slúžia okrem svojho hlavného poslania depozity ako priestoru pre uchovávanie zbierkového fondu aj ako knižnica MTK a časť plochy zaberá fond fotoarchívu. Okrem spomínaného priestoru má MTK v Dome športu pridelené ďalšie tri miestnosti slúžiace ako sklady pre výstavné prvky, knižnicu a zbierkové predmety. Depozity nezodpovedajú normám stanoveným pre uchovávanie predmetov muzeálnej povahy. Napriek upozorneniam zo strany vedenia múzea k zriaďovateľovi táto situácia pretrvala aj v roku 2010.

ŠPECIALIZOVANÁ KNIŽNICA



MTK má vybudovanú odbornú knižnicu obsahujúcu 11314 knižničných jednotiek športovej odbornej a historickej literatúry. Veľkú časť tvorí fond olympijskej knižnice. Ročný prírastok bol 152 jednotiek, z toho kúpou 4 ks v hodnote 57,85,- €, darom a zberom 148 ks. Funkcia knihovníka je zastrešovaná kumulovanou funkciou pracovníčky MTK. Preto od roku 2007 bola absencia samostatného odborného pracovníka pre knižničný fond riešená dohodou o vykonaní práce. Časť fondu tvorí odborná špecializovaná historická knižnica s lyžiarskou tematikou, ktorá je súčasťou odborného pracoviska MTK v Kremnici. Knižnica je registrovaná na Ministerstve kultúry SR v Zozname knižníc SR pod registračným číslom: 3998/2000/400/3443.

PRACOVISKÁ A EXPOZÍCIE MIMO SÍDLA MÚZEA STÁLA EXPOZÍCIA LYŽOVANIA NA SLOVENSKU



Koncom roka 2001 prišlo na základe rokovania Národnej banky Slovenska- Múzea mincí a medailí v Kremnici (historické mesto na strednom Slovensku) a Slovenského združenia telesnej kultúry k prevodu fondu lyžovania, z majetku Múzea mincí a medailí do vlastníctva MTK. Tento fond, obsahujúci rôzne predmety z histórie lyžovania na Slovensku, bol vybudovaný v priebehu predchádzajúcich 15 rokov v Múzeu mincí a medailí, ktoré zároveň plnilo aj funkciu mestského múzea. Po prechode pod nového zriaďovateľa, Národnú banku Slovenska, prebehli rokovania s predstaviteľmi Mesta Kremnica, ktorí prejavili záujem o zachovanie a opätovné sprístupnenie fondu v meste. Na základe podpísania zmluvy bol vytvorený zo spoločných zdrojov priestor pre vybudovanie Stálej expozície lyžovania na Slovensku a jeho depozitu. Odborným garantom expozície ako i majiteľom zbierok sa stalo Múzeum telesnej kultúry v SR. Od roku 2003, keď bola sprístupnená nová Stála expozícia dejín lyžovania na Slovensku, múzeum získalo v rámci výstavného priestoru i plochu pre konanie príležitostných výstav. Pre správu lyžiarskeho depozitu zamestnáva formou dohody jedného odborného pracovníka. Na základe finančnej podpory Ministerstva kultúry v SR bola dňa 5. decembra 2007 slávnostne otvorená reinštalovaná Stála expozícia lyžovania na Slovensku. Expozícia ponúka na paneloch slovensko - anglickú verziu textov, časť zbierkových obohatili predmety z najnovšej akvizície MTK (Šlachta, Židek a ďalší). Zároveň z finančnej podpory Ministerstva kultúry v SR bol vo výstavných priestoroch realizovaný projekt integrovaného kamerového bezpečnostného systému. V roku 2008 bola expozícia navrhnutá na udelenie ocenenia „ Múzeum roka“ v kategórii expozícia. Okrem stálej expozície SZTK-MTK pripravuje vo vyhradenom priestore aj dočasné výstavy. Ani v roku 2010 sa nepodarilo obnoviť trvalú spoluprácu s výkonnými orgánmi lyžovania na Slovensku. Situáciu vo výstavnej činnosti zhoršilo aj uzavretie priestorov pre expozíciu zo strany majiteľa – Mesta Kremnice v zimných mesiacoch z prevádzkovo - ekonomických dôvodov.

VYUŽÍVANIE A SPRÍSTUPŇOVANIE ZBIERKOVÝCH PREDMETOV FORMOU STÁLÝCH EXPOZÍCIÍ, DLHODOBÝCH, KRÁTKODOBÝCH A PUTOVNÝCH VÝSTAV ODBORNÉ AKTIVITY ÚČASŤ NA SEMINÁROCH



MTK v roku 2010 oslávilo 25. výročie svojho založenia. Pre nedostatok finančných zdrojov muselo pristúpiť k redukcii podujatí spojených s pripomenutím si svojho jubilea. Namiesto plánovanej výstavy v Slovenskom národnom múzeu pripravilo múzeum len publikáciu s názvom „Múzeum prežitých emócií – 25 rokov SZTK - Múzea telesnej kultúry v SR“, ktorú slávnostne pokrstilo za účasti predstaviteľov vedenia SZTK, MŠVVŠ SR, Slovenského olympijského výboru, zástupcov športových organizácií a zväzov ako aj spolupracovníkov a priaznivcov múzea v priestoroch MMB – Apponyho paláci dňa 27.10.2010.

Pracovníci MTK sa aktívne zapájali do výskumnej činnosti a prostredníctvom publikačnej činnosti prezentovali svoje bádanie vo viacerých odborných časopisoch alebo v denníkoch, prezentovali aktivity múzea vo verejnoprávnych médiách.

Mgr. Viliam Karácsony bol členom odbornej komisie Študentskej vedeckej činnosti v odbore história. Dňa 21. mája 2010 Mgr. Viliam Karácsony sa zúčastnil spomienkového stretnutia pripraveného pri príležitosti 65. výročia víťazstva nad fašizmom a skončenia druhej svetovej vojny a na počesť Jana Bezrouka pod názvom Jan Bezrouk In memoriam. Stretnutie sa konalo v Lesníckom a drevárskom múzeu vo Zvolene. Na stretnutí vystúpil Mgr. Karácsony s príspevkom pod názvom „Bezroukov memoriál“.

Dňa 17. júna 2010 sme sa stretli s kolegami zo slovenských múzeí na Festivale múzeí SR 2010 v Skalici.

Dňa 16. marca 2010 na zahraničnej pracovnej ceste v Prahe sme v Oddelení dejín telesnej výchovy a športu HM NM Praha rokovali s kolegami o rozvoji spolupráce na spoločných projektoch pre nasledujúce obdobie, zároveň sme dohodli výpožičky predmetov z fondov NM pre výstavné projekty MTK v SR pre rok 2011. Poobede sme si v sprievode pražských kolegov prezreli výstavu „Významné osobnosti českého olympizmu“.

Pri príležitosti Valného zhromaždenia Zväzu múzeí na Slovensku, dňa 7.10.2010 v Bratislave bol múzeu udelený Pamätný list ZMS pri príležitosti 25. výročia vzniku múzea, za záchranu, odborné spracovanie a prezentáciu unikátnych zbierok dokumentujúcich a pracovnícke múzea p. Xénii Sitarčíkovej bol udeľný Pamätný list ZMS pri príležitosti významného pracovného jubilea, za podiel na budovaní Múzea telesnej kultúry v SR.



Dňa 25.novembra 2010 sa PhDr. Zdenka Letenayová zúčastnila na pozvanie Českej olympijskej na odbornom seminári „Sportovní muzeologie“, kde predniesla príspevok na tému „ 25 rokov činnosti SZTK - Múzea telesnej kultúry v SR“. Zároveň prerokovala so zástupcami Historického múzea NM Praha možnosť spolupráce pri výstavných aktivitách na Slovensku.

Výrazným posunom v práci s novými médiami je sprístupnenie vlastnej webovej stránky múzea:

www.muzeumsportu.sk

PREHĽAD VÝSTAVNEJ ČINNOSTI V ROKU 2010



BRATISLAVA

14. január – 28. február 2010 Avion – nákupné centrum
v spolupráci s SOV podporná výstava k ZOJ 2010 Vancouver

REINŠTALÁCIE :

marec – 25. apríl 2010 Poprad - Podtatranské múzeum
Šport a osobnosti alebo čo nenájdete v encyklopédii športu

28.apríl 2010 - 30.máj 2010 Košice - Slovenské technické múzeum Košice
Šport a osobnosti

3. august – 30. september Tatranská Lomnica - Múzeum TANAP-u
Z Vysokých Tatier do Chamonix – príbeh MUDr. Michaela Guhra

1. august – 30. september Múzeum Hlohovec
Michal Vičan

3. august – 30. október Poprad - Podtatranské múzeum
S batohom cez hory III. Z histórie turistických chát a útulní na Slovensku

20. september 2010 – 28. november 2010 Levice – Tekovské múzeum
Šport a osobnosti alebo čo nenájdete v encyklopédii športu

1.november - 5.december 2010 Poprad - Podtatranské múzeum
Z Vysokých Tatier do Chamonix – príbeh MUDr. Michaela Guhra

24. november –30.január 2011 Lesnícke a drevárske múzeum Zvolen
S batohom cez hory III. Z histórie turistických chát a útulní na Slovensku

KREMNICA

SZTK – MTK v SR, Stála expozícia lyžovania na Slovensku

január - máj
Z Vysokých Tatier do Chamonix – Príbeh MUDr. Michaela Guhra.

jún – september 2010
Zo života bicyklov

september -november 2010
Michal Vičan

SZTK (vestibul Domu športu)

február – máj
Z Vysokých Tatier do Chamonix (Príbeh MUDr. Michaela Guhra)

máj - jún
S batohom cez hory I. Z histórie turistických chát a útulní na Slovensku do roku 1945.

júl - august
Hry v znanomí osmičiek

september
Vášeň celkom nevinná (Zberateľstvo a olympijské hry)

október – november
Jubilanti 2010 - Katarína Ráczová – Lokšová

december
Jubilanti 2010 - Roman Moravec

NÁVRH VÝSTAVNEJ A SEMINÁRNEJ ČINNOSTI

(Návrh bol schválený Vedeckou radou SZTK – MTK v SR dňa 1.decembra 2010)

- **Šport a osobnosti**

január – *Vlastivedné múzeum Hlohovec*, reinštalácia

- **Výstava k majstrovstvám sveta v ľadovom hokeji – 2 časti**

apríl – *Múzeum mesta Bratislavy, Bratislava*

Bratislava hokejová.

apríl – *Slovenské technické múzeum, Košice*

Ladislav Troják a jeho nasledovníci .

apríl - *Kremnica*

- **OAP – Oddiel armádnych pretekárov**

júl – *Kremnica*

september - *Podtatranské múzeum Poprad*

- **Nanga Parbat 1971**

september, *Kremnica, Bratislava*

- **ŠTART 1956 - 1990 (kapitoly z histórie športového týždenníka)**

celoročne (rôzne výstavné priestory)

- **výstavný projekt JUBILANTI**

pre rok 2011 - návrh : Vladimír Černušák (90), Karol Fako (80), (Bohumil Golian (80), Ján Jendek (80), Jozef Labuda (70), Ondrej Nepela (60), Anton Tkáč (60)

Vedecko – výskumné a seminárne projekty

- *seminár s medzinárodnou účasťou*

Šport a športová muzeológia v múzeách SR

máj – *Bratislava (Dom športu)*

- **stretnutie generácií týždenníka Štart**

september, *Bratislava v spolupráci s Klubom športových novinárov*

- **stretnutie generácie Nanga Parbat**

september - *Poprad*

PREHEAD ČERPANIA FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV POSKYTNUTÝCH
PROSTREDNÍCTVOM FINANČNEJ DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU SR ZO ŠTÁTNEHO ROZPOČTU, FINANČNÉ PROSTREIDKY
POSKYTNUTÉ ZRIAĐOVATEĽOM
VLASTNÉ PRÍJMY (€)

Príjmy MŠVVŠ SR	63 300
z toho:	
mzdy	31 500
činnosť	31800
Výdavky	63 269,72
z toho:	
mzdy	31 500
činnosť	31 769,72
Rozdiel	30,28
Vlastné príjmy z činnosti	388,82
Finančné prostriedky poskytnuté zriaďovateľom	3265
Príjmy celkove:	66963,82
Výdavky	66534,72
Rozdiel	429,1